

Аналізуючи зовнішню політику Франції, її внесок у євроінтеграцію у постамстердамський період, можна зробити висновки, що країна виконала одну із головних ролей у влаштуванні постбіполярного світу. Держава тільки в 90-х рр. ХХ ст., почала активну політику щодо інтеграційних проєктів і бачить у ній велику перспективу і реалізацію свого потенціалу.

За президентства Ширака європейська інтеграція перетворилась на основну платформу реалізації французької політики в Європі на інституційному рівні завдяки тому, що, по-перше, в постбіполярний період вона виступає провідною рушійною силою, що відіграє роль генератора структурних змін на континенті, і по-друге, лише інтеграція здатна втілювати всі три якості, які покладаються на Європу у зовнішній політиці Франції, — політичного проєкту, мультиплікатора впливу і функціонального інструменту. Європейська позиція Ширака визначалася бажанням зберегти світову роль Франції в нових геополітичних умовах.

Головним викликом, який постає перед Францією в її європейській політиці, є належна оптимізація політико-інституційних, ідентифікаційних та стратегічних параметрів європейської інтеграції, яка б дозволяла, з однієї сторони, сприяти посиленню автономної міжнародної суб'єктності ЄС і втіленню концепції Європи-потуги, а з іншої, підтримувати статус Франції як однієї з провідних європейських і світових держав.

Кубань Дарія

студентка магістратури «Міжнародні відносини» другого року навчання

ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ВЕКТОР ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ НІМЕЧЧИНИ ПІСЛЯ ОБ'ЄДНАННЯ

Після розпаду СРСР, в умовах формування нового світового порядку, в європейських держав з'явився реальний шанс повернутися на світову політичну арену в якості повноцінного актора, вийти з-під впливу Сполучених Штатів, стати новим центром сили. З цією метою було підписано Договір про Європейський Союз, що дозволяє в перспективі зрівняти позиції США і об'єднаної Європи у сфері забезпечення європейської безпеки. З усуненням загрози «зі сходу» та інституційного посилення ЄС виникла проблема співвідношення європейської та трансатлантичної складової в системі євроатлантичної безпеки.

До розпаду СРСР Німеччина вбачала у США свого гаранта безпеки. Крім того, коли виникло питання про об'єднання Німеччини, США мали необхідний вплив, здатний довести розпочате до кінця, незважаючи на протистояння Франції та Великобританії. Також Сполучені Штати були одним з пріоритетних напрямків в торгово-економічних відносинах ФРН. США стали інструментом становлення Німеччини як сильної суверенної держави. Крім цього, беручи участь в міжнародних багатонаціональних операціях «блакитних касок» разом зі США, Німеччина за допомогою тісної співпраці прагнула набути статус глобальної держави. До 1994 р. вона брала участь в операціях на напівлегітимній основі, проте вже після

1995 р. ФРН почала затверджуватися як новий, паралельний до США, центр тяжіння як в НАТО, так і в Євроатлантичному співтоваристві в цілому.

Зовнішня політика Г. Шредера характеризується погіршенням німецько-американських відносин, аж до загрози передислокації американського контингенту з Німеччини до Польщі, що стало результатом жорсткої антиамериканської риторики. Незважаючи на досить різку позицію уряду, існувала й опозиція в німецьких політичних колах, причому не тільки з боку представників консервативних сил, але і СДПН.

А. Меркель також критикувала рішення канцлера, спрямовані проти США, що призвело до візиту Й. Фішера в Вашингтон і, як наслідок, перших спроб відновлення дипломатичних відносин, тому що до цього дипломатичні візити були припинені. Адже крім зовнішньої політики, США були важливим економічним партнером Німеччини.

Після масштабного терористичного акту 11 вересня 2001 р. було створено міжнародну антитерористичну коаліцію, до якої Німеччина негайно приєдналася: Сполучені Штати не тільки заслужили безумовну підтримку Німеччини, але й її готовність взяти участь у військових операціях. Таким чином ФРН висловила «атлантичну солідарність», незважаючи на деякі розбіжності до цього, хоч і без наміру слідувати у військовій сфері в фарватері США. Наступною розбіжністю стала критика кабінетом Г. Шредера створення Сил швидкого реагування Альянсу (NATO Response Forces (NRF)), які розглядалися керівництвом США в якості інструменту превентивних силових дій на глобальному рівні.

Переломним моментом у відносинах між цими двома країнами стала підготовка адміністрацією Дж. Буша-молодшого військового вторгнення в Ірак за підозрою в розробці і можливому використанні Саддамом Хусейном зброї масового ураження проти країн Альянсу. У 2003 р. з ініціативи Франції та Німеччини, в присутності Бельгії та Люксембургу, був скликаний міні-саміт європейських членів НАТО, підсумком якого стало створення осі Берлін — Париж — Москва, яка, на думку І. Валлерстайна, була ініційована лише бажанням протистояти США, а також колективним осудом дій.

Однак наприкінці свого перебування при владі Шредер постарався максимально згладити виниклі в трансатлантичних відносинах протиріччя. Він підкреслював, що німецька європейська політика не спрямована на відрив Європи від США або на заміну НАТО, а скоріше покликана зміцнити Північноатлантичний союз. Й. Фішер заявив з цього приводу, що всі зусилля Берліна в області ОВПБ мають на меті зміцнити трансатлантичне партнерство і НАТО, і що Німеччина прагне до взаємодоповнюваності між організаціями.

Коли Меркель вперше вступила на посаду в листопаді 2005 р., вона доклала величезних зусиль, щоб відновити зв'язки між Берліном і Вашингтоном. Вони були у незадовільній формі після того, як Шредер виступив проти вторгнення США в Ірак та встановив антивоєнний союз з Росією та Францією. Повернути стабільність та передбачуваність у відносини Німеччини та США було непросто.